

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Ce mai vestesc rușii despre victoriile lor

Budapesta, 17 Iunie. — Comunicatul oficial rus dela 15 Iunie mai anunță:

Ofensiva condusă de generalul Brusilov a continuat și pe ziua de ieri. Dușmanul (adică trupele germane și austro-ungare) a întreprins o contra-ofensivă în mai multe locuri. După cele mai noi

rapoarte, numărul total al prizonierilor făcuți se ridică la 1 general, 3 comandanți de regiment, 2467 ofițeri, 5 medici de regiment, 150.000 soldați, iar prada se ridică la 163 tunuri, 266 mitralieze și 131 asvârlițoare de bombe.

DIN ROMÂNIA

Adunarea generală a „Crucei Roșii“ din România

Societatea »Crucea Roșie« din România, a convocat în sala de ședință a Senatului pe toți societarii în adunare generală. Numeroase doamne din țară și din Capitală au venit să participe la această adunare. Apoi d-nii Al. Constantinescu ministrul domeniilor, Henri Catargi mareșalul palatului, Al. Marghiloman președintele societății, general Crăiniceanu, prof. dr. Obreja, dr. Gerota, Romanescu, dr. Botescu; dr. Bărdescu, Stănculeanu, I. Th. Florescu, M. Holban și alții.

D. Al. Marghiloman a dat citire dărei de seamă asupra activității societății pe 1915, din care reiese că societatea s'a aprovizionat cu un bogat material sanitar, medicamente, paturi etc. S'a decis ca suma de 400.000 lei primită ca ajutor dela »Familia Luptătorilor« precum și cei 60.000 lei costul remizei vândute ministerului de război să se întrebuinteze la construcția unui mare depozit de medicamente pe locul donat de ministerul domeniilor. Vorbind de veniturile societății se constată că averea până la 31 Martie c. este de 7.536.004 Lei și 19 bani din cari numai medicamente și material sanitar sunt în valoare de 2.097.712 lei și 13 bani.

D. Marghiloman aduce elogiul d-nei Simona Al. Lahovari, membra delegată a comitetului central care în ziua de 19 Oct. 1915 s'a dus în mijlocul celor nenorociți spre a împărți ajutoare refugiaților sîrb din Mehedinți și Gula, contractând astfel boala de pe urma căreia a murit. Trebuie să o considerăm ca prima persoană din societatea noastră dispărută din mijlocul nostru care s'a jertfit datoriei. — După amiază, prezidente filialelor s'au întrunit la o consfătuire la ministerul de externe.

Guvernul român și ofensiva rusă

— Intreaga armata română pe picior de război? —

Berlin, 17 Iunie. — Dela granița rusă se comunică: Russkoje Slova primește următoarea corespondență din București: Presiunea ofensivei rusești asupra României a însuflețit în mod vădit agitația acelor grupări politice, cari vor intervenția României în războiu. Dar rămâne încă lucru nesigur, ce atitudine va lua România față de evenimentele ce vor urma. Deși se știe acolo prea bine, că întreaga graniță română este amenințată de trupe rusești. Conducerea armatei rusești a luat contra măsuri, așa că se observă o concentrare puternică de trupe românești la granița rusă. Nu e exclus, ca armata română să fie pusă îndată pe picior de războiu. »Russkoje Slovo« scrie apoi: Nu privim cu prea mare îngrijorare aceste măsuri, deși nu putem ascunde faptul, că starea de spirit în România nu e tocmai în favoarea noastră. În România există în general față de Germania un respect extraordi-

nar. Acest respect a mai crescut încă prin discursul recent al Cancelarului Germaniei. În cercurile politice românești domină părerea, că puterea militară a Germaniei este formidabilă și deoarece dispoziția de pace a guvernului german n'a aflat răsunet, — imperiul german va face acum încordări supraomenești pentru a da lovituri cumplite Ententei.

E regretabil, că succesele ofensivei rusești la granița română sunt încă paralizate de așteptarea unei contra-ofensive germane ce va să vie. — La București s'a știut de concentrările mari de trupe rusești în Basarabia și s'a răspuns la ele prin mai multe consilii de miniștri, pentru a se hotări atitudinea viitoare a României. Ministrul Rusiei la București, Poklevski-Coziel a avut mai multe convorbiri urgente cu d-l Brătianu, dar pare că n'au fost satisfăcătoare.

Pentru Ententa nu mai există guvern și popor grec

Rotterdam, 17 Iunie. — Ziarul englez Morning Post, recunoaște acum că Venizelos a condus personal acțiunea Ententei contra Greciei. După ultimele știri ale presei pariziene, ambasadorul francez, Guillemin la Atena, s'a prezentat

din nou la prim ministrul grecese Skulidis și i-a comunicat că din punctul de vedere al Ententei nu există nici popor grec, nici guvern grec, ci în viitor va exista numai un câmp de luptă grec

Lista probabilă a noului guvern italian

Lugano, 17 Iunie. — Din Roma se anunță că tratativele pentru formarea noului guvern italian au făcut pe ziua de ieri simțitoare progrese. Cercul următoarea listă de miniștri cari vor forma noul cabinet:

Prim ministru: Boselli
Ministru de externe: Sonnino
Războiul: Orlando
Finanțele: Bonomi
Justiție: Colosimo
Agricultură: Rainieri
Lucrări publice: Meda

Alimentația publică: Cabrini
Coloniile: Scialoja
Culte: Berara
Poștele: Pomardini
Tezaurul public: Carcano

Miniștrii fără portofoliu vor fi probabil: Bisolati, Fera și Girardini. Cum aceștia din urmă aparțin partidului republican — alegerea lor nu e sigură.

Din vechiul guvern Salandra, intră cinci miniștrii în noul cabinet.

Tragicul sfârșit al unui căpitan român

București, 17 Iunie. — Căpitanul Lascarov, profesor la școlile militare de cavalerie, a căzut victima unui accident, între stațiile Tirgoviște și Văcărești, în dreptul satului Udrești. După cît s'a putut stabili nenorocirea s'a întâmplat în următoarele împrejurări: Plecat singur de dimineață călare, ca de obicei, căpitanul Lascarov a colindat câțiva km. pe câmpul din prejurul Udreștilor și a trecut pe sub un pod al căii ferate dintre Văcărești-Tirgoviște. S'a stabilit că căpitanul Lascarov descălțând și odihnindu-se puțin a voit apoi să înclece din nou pentru a trece iarăși pe sub acel pod. Desigur călul spe-riindu-se și cabrând a asvirlit pe călăreț cu ca-

pul de o bară dela balustrada de jos a podului, aruncându-l la pământ.

Lovitura căpătată la cap a fost atât de puternică în cât a infundat osul frontal și parietal în craniu și după afirmațiunile medicilor cari l'au văzut moartea i-a fost fulgerătoare.

Căpitanul Lascarov. era unul dintre cei mai de merit ofițeri din cavalerie și un camarad distins și bun. — Un amănunt destul de trist este faptul că nefericitul căpitan se căsătorise abia de o lună și și poate imagina oricine jalea grozavă în care se găsește soția precum și membrii familiei.

Presă română despre invazia rusească în Nordul Moldovei

»Dreptatea« scrie:

Ceia ce prevedeam încă de multă vreme s'a realizat, întocmai. Mai multe detașamente rusești de cavalerie au trecut Prutul și au înaintat pe teritoriul românesc până aproape de satul Marmonița din nordul județului Dorohoi.

Surprinderea nu a fost tocmai mare, fiindcă agitațiile federaliste cari se terminau cu strigătul de »să vie Rușii«, și contra cărora guvernul nu a luat nici o măsură, trebuia să ne aducă aci. Și ne-au adus.

Rușii au intrat nesupărați pe pământul nostru.

Din primul moment, acum câteva zile, când o patrulă rusă a fost surprinsă pe teritoriul românesc și trimisă în tabăra prizonierilor dela Sipote, autoritățile noastre trebuiau să se gândească, că aceasta nu era trimisă decât spre a spiona măsurile noastre de pază, pentru că detașamentele rusești intrate azi în țară să fie informate bine, de ceia ce au de întâmpinat aci.

Nimeni nu s'a gândit însă la aceasta și faptul grav petrecut ieri și care poate avea conse-

cinte extrem de serioase pentru noi, este cel puțin o neglijență neiertată, care atinge adânc interesele noastre de Stat.

O simplă neprevădere — lăcărul fără pază și eficiență a liniei Prutului — ne poate duce azi la un conflict extern destul de justificat și la neplăcerea și paguba suferită de sătenii noștri din nordul județului Dorohoi cări, alarmați de »venirea muscalilor« alcargă speriați lăsându-și vitele, ogoarele și casele pustii în urmăle.

Dacă guvernul păstrează astăzi politica unei

leale neutralități față de toți beligeranții, fără nici o deosebire, apoi este dator să vegheze ca măsurile ce se iau la frontiere să fie în mod egal distribuite, în toate părțile.

Căci, păstrarea neutralității leale implică în ea datorii superioare pe cări guvernul trebuie să le respecte atâta vreme, cât nu este hotărât să-și schimbe vederile.

Socotim deci, că o pază mai mare a frontierei dinspre Rusia se impune, ca o datorie imperioasă cerută de împrejurările grele în cări ne găsim.

MERSUL RĂZBOIULUI

Cavaleria rusă respinsă la sud de Nistru

Ofensiva rusă începe să slăbească. — Germanii resping atacuri franceze și fac mereu prizonieri. — Noul poziții italiene cucerite. — Hidroplane austro-ungare bombardează gări, liniile ferate și poziții militare italiene. — Un atentat încercat contra regelui Greciei? — Demonstrații contra lui Venizelos în Atena.

De pe frontul rusesc au sosit pe ziua de 16 Iunie următoarele știri:

In contra frontului armatei generalului contele Bothmer, la nord de Przevloka, rușii au continuat și pe ziua de ieri străduințele lor. La respingerea atacurilor, am făcut 400 de prizonieri.

Șeful Statului major

Din raportul lui Höfer dela 16 Iunie, ce l'am publicat în numărul de ieri, reiese că ofensiva publicat în numărul de ieri, reiese că ofensiva rusă n'a mai progresat între Nistru și Prut. La Cernăuți lupta se dă cu înversunare, dar rușii n'au putut progresa nici la Boian, nici la nord de Cernăuți și n'au putut câștiga malul sudic al Prutului.

Comunicatul rus dela 15 Iunie anunță:

Pe întreg frontul dela sud de Polesia până la granița română, trupele rusești resping mereu pe dușman. In cursul zilei de ieri am făcut prizonieri 20 ofițeri și 6000 soldați, am capturat 6 tunuri, 10 mitralieze, precum și multe care cu muniții. Numărul total al prizonierilor dela începutul acestor operațiuni se ridică azi la 1729 ofițeri și 120.000 soldați, iar prada la 130 tunuri și 260 mitralieze. Mai multe unități de trupe sînt în plină soluțiune, în urma luptelor între 6 și 11 Iunie. In unele locuri dușmanul a lăsat atâta material de războiu, încât nu poate fi evaluat în timp scurt. Pe drumul spre Vladimir-Volinski, dușmanul a opus o rezistență violentă. Lupte s'au încins la apus de satul Saturezi, 25 klm. la apus de Luck, între Luck și Vladimir-Volinski. In regiunea Saturezi, cazacii noștri printr'un atac strălucit au doborât un escadron dușman. La apus de Dubno, trupele ruse au respins pe dușman, și au trecut satul Demidovka, la sud-vest de Dubno au luat satul Kozin. La nord de Buczacz, pe malul drept al Stripei, dușmanul a făcut violente atacuri. In luptele de ieri, am reușit să respingem pe dușman și să ocupăm înălțimea pe malul apusan al Stripei, în regiunea Helvoronka și Gobulince, 20 klm. la nord de Buczacz. La sud de Nistru am ocupat Siatin. Luptele la capul de pod Cernăuți continuă. Capul de pod dela

Uexkul a fost violent bombardat de germani. La sud de Smorgon am respins încercări de apropiere dușmanie. In regiunea Paranovice și la sud, au avut loc ieri mai multe ciocniri cu însemnate forțe inamice.

— Agenția rusă Vestnic, începe să pregătească opinia publică rusă în vederea unei reduceri și încetări a ofensivei rusești, anunțând că vremea începe să fie rea și în defavoarea ofensivei, că austriacii și germanii au adus mari întăriri și că ofensiva rusă și-a ajuns scopul, ușurând sarcina italienilor și francezilor.

Din Balcan vin următoarele știri:

Agenția Radio află din Atena, că un atentat s'a încercat contra regelui Constantin, care sosind la Stadion, a fost amenințat cu un revolver de un individ. Acesta a fost îndată arestat. După aceasta tentativă de atentat, s'a alcătuit un mare convoi care a demonstrat pentru dinastie. In fața ziarelor lui Venizelos: Patris, Ethnos, Ashy, Hestia și Nea Hellas au avut loc manifestații violente ostile. S'a strigat: Traiască regele, jos trădătorul Venizelos. S'au tras focuri de revolver și s'au spart geamurile redacțiilor a acestor ziare.

— Ententa, prin blocarea coastelor Greciei, a sequestrat până acum vapoare grecești de 500 mii tone. Pare că Ententa voiește acum să folosească vapoarele grecești pentru necesitățile ei, fie transportând cărbuni, fie trupe. Situația continuă a fi gravă în Grecia.

LUPTELE DIN APUS

Germanii respingând un atac francez la Mort Homme, fac prizonieri 8 ofițeri și 238 soldați. — In Germania se află până acum 340.000 prizonieri francezi. — Englezii amână ofensiva lor.

Comunicatul german dela 16 Iunie anunță următoarele de pe frontul francez:

La stînga rîului Meuse, francezii au atacat cu forțe puternice panta de sud a înălțimii Mort Homme. După ce au reușit să câștige

teren în mod trecător, au fost respinși printr'o lovitură. Am luat acolo prizonieri 8 ofițeri și 238 soldați, capturând și mai multe mitralieze. O repetare a atacurilor dușmanului tîrziu seară și acțiuni contra liniilor germane învecinate au rămas cu totul infructuoase. Dușmanul a suferit grele pierderi. — La dreapta rîului Meuse luptele s'au redus la foc de artilerie, afară de caverna Thiaumont unde au avut loc lupte de infanterie, favorabile pentru noi.

Șeful Statului major.

— Un ofițer francez intr'un cerc de diplomați din Atena s'a exprimat în senzul că la luptele dela Verdun — francezii au pierdut 400.000 oameni.

— Ziarul »Gazette d'Ardenne« ce se tipărește în provinciile franceze ocupate de germani, anunță că până azi, se află în Germania 340.000 prizonieri francezi.

— Comandantul trupelor engleze în Franța, generalul Douglas s'a pronunțat contra unei ofensive mari engleze în momentul de față, paralel cu cea rusă.

— Iarăși capătă consistență șvonul că ministrul englez Kitchener și-a aflat moartea în lupta navală dela Skagerak.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Atacurile italiene la Doberdo respinse. — Trupe austro-ungare ocupă munții Tukkät și Madats. — Multe locațiuni italiene bombardate de aeroplane austro-ungare. — Boselli nu poate alcătui noul guvern italian.

Comunicatul lui Höfer dela 16 Iunie anunță de pe frontul italian:

Luptele în partea de sud al platoului Doberdo s'au terminat cu respingerea atacurilor dușmane. Tot așa au eșuat noi atacuri dușmane contra unor pozițiuni din Dolomiți. Pe platoul Asiago sînt în curs vii lupte de artilerie. In regiunea Ortler, trupele noastre au luat în stăpînire culmea Tukkät și Madats.

HÖFER, mareșal locot.

Comandantul flotei austro-ungare anunță că o escadră de hidroplane au bombardat în noaptea de 15 spre 16 Iunie depozitele dela gările Portogruaro și Lasina, precum și liniile ferate de acolo. O a doua escadră a bombardat gara și lagărul militar din Motta di Livensa, o a treia escadră a aruncat cu succes bombe asupra pozițiilor dușmane dela Monfalcone, San Conzian, Pieris și Bestrigno. Au fost nimerite de bombe garie și pozițiile dușmane. S'au observat incendii violente. Cu tot locul dușman aprig, hidroplanele s'au întors toate neatinse.

Comandantul flotei

— »Petit Journal« din Paris află din Roma, că Boselli a renunțat la misiunea ce i-a dat regele Italiei să alcătuiască noul guvern — fiindcă sînt prea mari greutățile în alegerea nouilor miniștri.

— La Veneția, în urma bombardamentului aeroplanelor austro-ungare au fost rănite 25 persoane.

TURCIA și DUȘMANII EI

— Lupte grele în Mesopotamia și la granița Persiei —

Comunicatul turc dela 15 Iunie anunță că englezii au încercat să debarce pe malul de nord al râului Eufrat, între Korme și Masrich, dar după o luptă grea de 6 ore s'au retras în dezordine, lăsând 180 morți.

Cu trupe rusești cari au apărut în regiunea de granița persană, la nord de Suleimanieh, au avut loc lupte timp de 3 zile. Dușmanul a fost respins în direcția Rona, în Persia. Trupe turcești în unire cu cele persane au urmărit pe dușmân și l'au gonit și din Rona. Am capturat 1 tun, o mitralieză, și mari cantități de munițiuni.

Din Parlamentul ungar

„O Ungarie nouă după război.“ —
O reformă a politicii agrare. —
Cere deputatul opozițional Beck. —
Ce pune în vedere prim ministrul ungar.
— Inchiderea Camerei până la 4 Iulie.

— Ședința dela 16 Iunie —

Deputatul opozițional Ludovic Beck își dezvoltă interpelarea asupra politicii agrare. D-sa arată că dela anul 1870, populația Ungariei a crescut cu 5½ milioane suflete, dar creșterea miciei proprietăți agrare n'a progresat în raport cu creșterea populației. Problema agrară în Ungaria își capătă rezolvarea numai în America, unde țăranul ungar emigrat își poate valorifica mai bine puterea lui de muncă ca la noi. După recensământul din 1895, din întreaga proprietate agrară în Ungaria 99,1 procente sînt proprietăți mici sub o sută de jugere, iar singurul procent ce a mai rămas din toată proprietatea agrară, cuprinde proprietăți de peste o sută jugere — și au o întindere de 53,5 procente din tot pământul arabil al Ungariei.

Producția agrară este astăzi o chestiune de viață pentru toate națiunile, de aceea opoziția ungară voințe să creieze după război bazele unei sănatoase politici economice și să constituie o puternică clasă de proprietari agricoli. În acest scop opoziția trebuie să vie cu un proiect de lege. Guvernul să facă o nouă statistică a proprietății agrare și să se puie în contact cu toți specialiștii în materie de politică agrară. Statul ungar trebuie să procedeze unde va fi nevoie de o expropriere a latifundiilor (marilor proprietăți agrare). Trebuie apoi să se modifice și darea asupra proprietății agrare. Numai așa vom avea o Ungarie nouă după război.

Guvernul ungar și politica agrară

Prim ministrul, contele Tisza, răspunde pentru a arăta punctul de vedere al guvernului ungar în politica agrară. O nouă politică agrară nu trebuie să aibe o bază artificială.

Nu trebuie să ne uităm câți oameni vor să ajungă la pământ, ci câți oameni sînt capabili să lucreze, să administreze și să posede pământul. Dacă vom să creiam ceva util, trebuie cu mare precauțiune să înaintăm pas cu pas, și conform cu împrejurările să realizăm decentralizarea pământului. Se afirmă că 'n interesul unei producțiuni mărite e necesar ca pământul în Ungaria să 'fie divizat în părțile cât mai mici. Ori fapt e că la mare proprietate agrară, producția mărită să efectuiază mai mult — căci proprietarii mici nu-s în stare pentru așa ceva. Fără a răsturna actuala ordine de drept și de fapt agrară, guvernul va căuta ca după război, să ajute forțele de muncă ce se întorc de pe câmpul de luptă să ajungă la pământ. Prim ministrul propune și Camera aprobă, ca aceasta interpelare să nu devie obiect de dezbateri.

Camera se închide apoi până la 4 Iulie, când vor începe dezbaterile în jurul proiectelor de noi dări.

Știrile zilei

Din frumusețile muzei populare

Măndrulețule 'mpărat,
Nu știm de-ai fi supărat;
Nu știm dacă 'n stare ești

Însă tu să poruncești,
Să ne-aducă fin în care,
Să dăm cailor mîncare.
Pentru noi o juncă grasă,
Să gustăm ceva la masă,
Și fecioare frumoșele,
Hora să 'nvărtim cu ele,
Să gătiți apoi și case,
Imbrăcate cu mătase,
Vorniceilor umbrare.

Lingă pivnița cea mare,
Să le 'ntindeți multe mese,
Tot cu vin și vutce,alese,
Și copturi printre-aceste.
Casa obiceiul este.

Foae verde rozmarin,
Șiruri de rădvane vin,
Zugrăvite,

Poleite,
Jupânițele gătite;
Vine s'un rădvan mai mare,
Cu laufe de cântare,
Stând în el mărita nună,
Purtătoare de cunună,
Strălucită, luminată,
Numa'n petre-scumpi lucrată,
Pentru rumena mireasă,
De 'mpăratul nostru-aleasă.

Scoteți din cuptor colaci,
Să mi-i deșartați prin saci.

Și, de inimă vă lasă
Dați năframe de mătasă
Să ne ștergem pe la guri
Umede de băuturi.

Iar fecioarelor qin care,
Ce casc gura atât de mare?!

Dați-le într'o cojiță,
Lapte dulce ca să 'nghită,
Săși mai potolească jindul,
Pân' le-o veni și lor rindul.

Dumbrava eroilor la Viena

În urma propunerii primarului Vienei, dr. Weiskirchner, consiliul comunal a aprobat să se facă o »dumbravă a eroilor« în cercul al 16-lea al Vienei, pe o întindere de 161.000 klm. pătrați. Aceasta dumbravă va fi o comemorare a vienezilor căzuți în acest război, și va fi o amintire vie a spiritului de jertfă și a însuflețirii cu care fiii Vienei și-au vărsat singele pentru patrie. În aceasta dumbravă se va planta 5000 de stejari comemorativi.

Profesor din Sibiu premiat de Academia Română

D. Victor Păcaș, cunoscutul profesor din Sibiu, a fost premiat cu 1000 Lei de către Academia Română, din premiul divizibil Adamachi, pentru lucrarea d-sale »Monografia satului Rășinari«.

Intrunirea publică a războinicilor din București

Măine, Duminecă, »Acțiunea Națională« de sub conducerea d-lor Take Ioanescu și Neculaie Filipescu, vor ține la București o mare intrunire publică în Sala Dacia. Șefii acestei grupări vor face declarații politice în legătură cu ofensiva

rusă și invazia trupelor rusești în nordul României.

Guvernul a luat pentru mâine întinse măsuri de ordine.

Cernăuți, iară sub focul artileriei rusești . . .

Despre luptele grele ce se dau acum în preajma Capitalei Bucovinei, — publică note interesante corespondentul ziarului »Neues Wiener Tageblatt«:

De patru zile decurg lupte inversunate în jurul Cernăuțului. Retragerea frontului nostru între Nistru și Prut, a avut de urmare că a trebuit să părăsim în mod trecător pozițiile noastre și la nord-vest de Cernăuți. Asta s'a întâmplat Sâmbătă în 10 Iunie. Evacuarea s'a efectuat în cea parte a frontului fără luptă, și armata noastră care un an întreg a ocupat acele pozițiuni avansate, și-a ales noua ei linie în valea Prutului, în cea mai apropiată vecinătate de Cernăuți. — Din acest moment, orașul Cernăuți a devenit iară teatrul celor mai aprinse încăierări.

Luptele de introducere pentru posesiunea acestui oraș, au început în Dumineca Rusaliilor. Acest moment istoric pentru Capitala Bucovinei, a fost precedat de un comunicat al poliției Cernăuțului, care se poate citi ca un Motto al unei drame zguduitoare:

»Populația e făcută atentă, că orașul Cernăuți va mai sta încă azi, Duminecă, 11 Iunie 1916 sub focul artileriei dușmane.«

Populația a înțeles semnalul acesta. Și curind începu fuga și exodul populației din Cernăuți. Induioșătoare au fost scenele ce-au urmat de atunci. Cu foști voiau să părăsească orașul: creștini, evrei, nemți, români, poloni, ruteni. — Rușii cari stăteau dincolo de Prut, au deschis tocmai atunci o canonadă asupra orașului. Mereu văzduhul era zguduît de bubuitul tunurilor, iar proiectilele cădeau în mahalalele orașului și în cartierul gării. Focul nu era prea puternic, dar a provocat totuși o panică teribilă. Din timp în timp, câte o granată a nimerit o casă locuită. Trupele noastre au răspuns cu violențe la focul rusec. În ziua de Luni aceleași icone de război. Rușii au bombardat iară pozițiile noastre, dar nu și-au ales o țintă, așa că orașul Cernăuți a stat iară sub focul artileriei. Toata valea Prutului și orașul a devenit un câmp de bătălie. Mari nori de fum stărniau granatele incendiare rusești, întunecând orizontul. Gara a fost nimerit în partea din dărăt de asemenea granate, și a suferit mari stricăciuni. În partea de sud a Cernăuțului, au fost rănite trei persoane de o granată, și un depozit de lemne a luat foc. Oamenii ce au rămas în Cernăuți erau tare îngrijați și se întrebau dacă Cernăuțul va supra vieții aceasta grea criză.

La Primărie consiliul comunal ține ședință în permanență, primind mereu știri noi de pe front. În noaptea de Luni spre Marți, rușii au încercat printr'un asalt la nord-est, a ajunge de granița română să cucerească Cernăuțul. A început un duel de artilerie care a îngrozit lumea. Orizontul întunecat era mereu luminat de fulgerarea proiectilelor. Rușii bombardau mereu pozițiile austro-ungare, și au trecut pe teritoriul românesc pentru a înconjura trupele noastre. Apărătorii noștri au deschis atunci un foc nimicitor contra asaltatorilor, care a durat până la 3 noaptea. Sute de ruși și-au aflat moartea în Prut. Alte sute au murit în focul artileriei noastre. Asaltul rus a fost respins.

Marți dimineață artileria noastră a deschis iară focul teribil contra coloanelor rusești dincolo de Prut. Și artileria rusă arunca mii de granate asupra orașului, voinde să cucerească capul de pod Zuczka. A urmat apoi o luptă coră la corp. Rușii cari veneau în câte 16 rinduri, au fost nimiciți, dar mereu veneau rezerve noi din valea Prutului. Dar la urma au fost respinși dincolo de Sadagora.

Sperăm că Cernăuțul va trece și peste această criză, deși tunurile vorbesc încă în preajma lui.

Sămănături distruse în comitatul Arad

Cumplita furtuna urmată de grindină ce s'a deslăntuit asupra comitatului Arad a distrus o mică de îngere catastrale de sămănături.

Anchetarea invaziunii rusești în România

Guvernul român a ales o comisiune pentru anchetarea invaziunii regimentelor rusești pe teritoriul român. Comisiunea se compune din d. Dimitriu, secretarul general la ministerul de interne, maiorul Parjolescu comandantul grănițerilor și de câte un funcționar vamal și dela finanțe. Comisia va stabili pagubele pricinuite clădirii oficiului vamal din Mamornița cari după cele mai noi știri, a fost distrusă.

„Pagini Literare“ Nr. 7.,

cuprinde următorul sumar interesant: »Cum am început a scrie« note de Al. Ciura-Petrovics. — *Visioni*, Seară, Sonet, poezii de M. Palade. — *Cântece* de R. Cetină. — *Speranță*, nuvelă de I. Agărbiceanu. — Sunt încă tânăr, fristo, poezie de A. Cotruș. — *Drum greu*, nuvelă de I. Furtună. — *Hipnoza și războiul*, discuții/psihofiziologice de prof. Sab. Evușian. — *Locot-colonel* Ioan Voicu, un necrolog. — *Filologie* de dr. Nicolae Dragan. — *Scoala și natura* de I. Mateiu. — *Titu Liviu Blaga* †, de Victor Stanciu. — *Mitraliere*, de dr. Traian Suciu. — *Din Binefacerile războiului* de G. Todică. — *Păsările și războiul* de V. Stanciu. — *Revista* mai cuprinde un bogat material ilustrat, icoane din război, frumoase ornamentațiuni de Al. I. Iorga, etc.

Socialiștii români contra războiului

La București s'a ținut o mare întrunire publică a partidului social democrat cu prilejul invaziunii rusești în Moldova de nord, și s'a decis ca din toate puterile să lupte contra intrării României în război.

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în război.

Broșură este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Ingrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în război, și speșele de educațiune. Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșură se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

Romancierul Kellermann despre mersul războiului

»Moldova« publică un important interview cu marele scriitor german Bernhard Kellermann, care se află la București. Scriitorul german a vorbit despre război și rezultatele lui. Iată cum se pronunță asupra situației prezente și viitoare a dușmanilor Germaniei.

»Serbia! Serbia, adică o mână de politicieni aventurieri, a fost sedusă de Rusia, ca să joace cartea cea mare. Tot sau nimic! Și așa a pus tot pe o cartă, a pierdut. Rezultatul: nimic. La sfârșit este eliminată.

»Italia! Prestigiul său e pierdut pentru totdeauna. Cinstea ei are o pată, care nu se va mai spăla niciodată. Armata ei a dat greș. Sute de mii de oameni, averi nereparabile pierdute, desvoltarea ei pentru multă vreme stânjenită. Ce pierderi are să aibă după război? Anglia are să-i vândă mărfurile sale scump, și Franța are să o hrănească cu cuvinte frumoase care nu costă nimic. Mult, nespuse de mult a pierdut în acest război. Este moralmente și economiceste falită.

»Franța. Enorme pierderi materiale. Provinciile ei bogate în fier, cărbuni, industrii sunt ocupate, miliardele din Rusia sunt în joc. Dar acestea sunt numai pierderi materiale. Mai greu a-târână pierderile sale de sânge. Aproape un milion din fiii săi a căzut. Aceasta este o pierdere îngrozitoare la un popor a cărui populație descrește de ani. Nu încapă îndoială, și asta o știe Franța mai bine ca oricine! Iată situația Franței de mare putere rămâne neatinsă! Onoarea și prestigiul ei, sînt intacte.

Infrângea dela 1870-71 este răscumpărată, renumele ei de mare putere militară a dobândit o nouă strălucire. Din toți dușmanii noștri, iese Franța cea mai bine din acest război. Din toți dușmanii noștri, s'a afirmat cel mai bine. Neapărat că aș putea să atrag atenția că în unire cu trupele coloniale, cu Anglia și Belgia, se luptă numai cu jumătate din arma noastră. Dar nu asta importă.

»Belgia? Țara este ocupată, dar onoarea și prestigiul Belgiei sînt intacte.

Anglia! Iese din acest război rău zdruncinată. Falnica și marea ei clădire arată oarecari crăpături îngrijitoare, cari nu pot fi trecute cu vederea. Pe uscat și pe mare a suferit. Anvers, Dardanelele, Kut-el-Amara... Toate acestea sunt pierderi simțitoare. Neamurile colorate se vor întoarce în satele lor și vor povesti că lucrurile n'au fost tocmai strălucite. E lămurit pentru oricine că Anglia a oferit francezilor, belgienilor, canadienilor, australienilor și altora, onoarea să moară pentru Union Jack. Aș putea să vă povestesc câteva istorii foarte nostime în privința asta. În Orient și-a pierdut din prestigiu. Turcia are să construiască în viitor căi ferate, unde o vrea, și cu fiecare kilometru cu care s'o apropia de regiunile de interese engle-

ze, canalul de Suez, oceanul Indian, Marea Roșie, situația va deveni pentru Anglia mai nefavorabilă. Turcia luptă pentru existența sa, să nu uitați aceasta, ea a fost silită la aceasta de Anglia și de Rusia. Și stăpânirea Angliei asupra mărilor este zdruncinată în mod serios! Nu este lucru mare, că noi am scufundat o flotă de vase comerciale. Dar faptul că am putut să facem aceasta este de cea mai mare însemnătate! Submarinele noastre au trecut canalul Mănecei, marea Irlandei, strâmtoarea Gibraltar.

Afară de asta Anglia a suferit și pe uscat. A fost silită să introducă serviciul obligator. Revoluția din Irlanda! Este simptomatică. Ațâta spun numai: dacă Puterile Centrale și-ar fi omorât ca Anglia proprii ei cetățeni cu tunuri de câmp și cu mitraliere, toată lumea și-ar fi eșit din fire de strigăte.

Și acum considerați toate la un loc. Anglia de astăzi nu mai este de loc Anglia din 1914!

Dar Rusia?

»Rusia! Vedeti că șirul protivnicilor noștri nu mai are sfârșit. Rusia a fost din toți dușmanii noștri, cea mai încercată. O armată complectă, o armată uriașă, a pierdut-o complect. Mii de tunuri! În lupta pe care o duce de secole în Balcani, cu Austria, a fost învinsă. Nu mai are în Balcani nici o putere. La vest a pierdut Polonia și provinciile Baltice; în orientul depărtat, în Manciuria a trebuit să renunțe la aspirațiile sale în favoarea Japoniei. Așa dar și la răsărit! și-a pierdut Polonia! Se poate oare să fii mai bătut? Se poate să pierzi mai mult? Se poate să ieși mai umilit din război? Franța a putut cu miliardele ei să plătească tunurile rusești, dar nu moralul și cultura soldaților ruși. Acum, Rusia se amuză în Asia. Asta este întocmai ca și când un jucător și-a pierdut milioanele la Monte Carlo și pe urmă joacă într'o cafenea obscură pe piese de cinci lei.

Editor și redactor responsabil: D. Birăușiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Calendarul „Foi Ilustrate“

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l țină ca o amintire din aceste timpuri grele. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.